

Skryje

Základní charakteristika obce

Počet obyvatel (vždy k 31. 12.) 2013 | 2015 | 2017 | 2019 | 2021 | 2023: **162 | 167 | 168 | 168 | 156 | 148 | 154**

www.skryje.cz

Obec Skryje se nachází na návrší nad pravým břehem řeky Berounky, zhruba 16 km jižně od Rakovníka. Je to nejjižněji položená obec správního obvodu ORP Rakovník

Severní okraj správního území obce Skryje tvoří kaňon řeky Berounky. Západní hranici území obce tvoří Zbizožský potok, východní hranici pak údolí Úpořského a Prostředního potoka. Náhorní plošina v oblouku řeky Berounky je osídlená a je kromě zástavby tvořená zemědělsky obhospodařovanou krajinou, která obepíná jádrové sídlo Skryje. Celý zbytek území obce je pak zalesněný hlubokými křivoklátskými lesy.

Jádrem sídelní struktury je jádrové sídlo Skryje, na náhorní plošině nad řekou Berouňkou, na severním okraji území obce. Na soutoku Berounky a Skryjského potoka se nachází historická osada V Luh, dnes rozrostlá o několik rekreačních chat. Na svazích nad Berouňkou a dále v údolí Zbizožského potoka, jsou roztroušené četné chatové osady. Ke Skryjím patří také samota Písky.

První písemná zmínka o Skryjích je z roku 1239.

V rámci průmyslového rozvoje v 19. století bylo roku 1833 svěřeno projektování a vyměřování koněspřežné železnice francouzskému inženýrovi Joachimovi Barrandovi, který se v okolí Skryjí setkal s bohatými nalezišti zkamenělin. Barranda objev natolik ovlivnil, že studiu zkamenělin věnoval zbytek svého života. Výsledkem jeho práce bylo vedle množství nasbíraného materiálu i několik svazkových děl popisujících více než 3 560 druhů zkamenělin. Barranda tak položil základy české paleontologie a začlenil Skryje mezi světová naleziště fosilií.

Hodnoty na území obce

Přírodní a krajinné hodnoty

Chráněná krajinná oblast Křivoklátsko

Biosférická rezervace UNESCO Křivoklátsko

Národní geopark Barrandien

Ptačí oblast Křivoklátsko – Populace včelojeda lesního, výra velkého, kulíška nejmenšího, ledňáčka říčního, žluny šedé, strakapouda prostředního, lejska malého, lejska bělokřkého a jejich biotopy

Skryje

Národní přírodní rezervace Týřov – Jedná se o geologicky různorodé území s bohatou faunou a flórou. V oblasti se vyskytují území s bezlesím, tzv. pleše. Z flóry se zde vyskytuje na 5 druhů cévnatých rostlin, 11 zvláště chráněných. Z nich se to například až 400 zástupců tisů červeného nebo měsíčnice vytrvalé. V čistých vodách můžeme pozorovat vzácného raka kamenáče nebo vranku obecnou.

Přírodní rezervace Jezírka – Významné paleontologické lokality skryjsko-týřovického kambria, velmi cenná botanická společenstva s více než 240 druhy cévnatých rostlin a zachovalých lesních společenstev, blížících se přirozené druhové skladbě s více než 25 druhy dřevin.

Přírodní památka Skryjsko-týřovické kambrium – Paleontologické a geologické lokality kambrické fosilní fauny ve skryjsko-týřovické oblasti Barrandienu

Evropsky významná lokalita Kohoutov – chasmodontická vegetace silikátových skalnatých svahů (8220); pionýrská vegetace silikátových skal (*Sedo-Scleranthion*, *Sedo albi-Veronicion dillenii*) (8230); bučiny asociace *Asperulo-Fagetum* (9130); dubohabřiny

Evropsky významná lokalita Týřov – Ouporský potok – kontinentální opadavé křoviny (40A0); panonské skalní trávníky (*Stipo-Festucetalia pallentis*) (6190); extenzivní sečené louky nížin až podhůří (*Arrhenatherion*, *Brachypodio-Centaureion nemoralis*) (6510); střeoevropské silikátové sutě (8150); chasmodontická vegetace silikátových skalnatých svahů (8220); bučiny asociace *Luzulo-Fagetum* (9110); bučiny asociace *Asperulo-Fagetum* (9130); dubohabřiny asociace *Galio-Carpinetum* (9170); lesy svazu *Tilio-Acerion* na svazích, sutích a v roklicích (9180); smíšené jasanovo-olšové lužní lesy temperátní a boreální Evropy (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*) (91E0); dvouhrotec zelený (*Dicranum viride*); kovařík fialový (*Limoniscus violaceus*); rak kamenáč (*Austropotamobius torrentium*)

Evropsky významná lokalita V Hlinišanech – čolek velký (*Triturus cristatus*); kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*)

Památný strom Lípa malolistá

Řeka Berounka

Kaňon řeky Berounky

Zbirožský potok

Skryjská jezírka na Zbirožském potoce

Skryjský vodopád na Zbirožském potoce

Skryjský potok

Úpořský potok

Prostřední potok

Křivoklátské lesy

Kulturně historické hodnoty

Památková zóna Skryje – Hodnotný příklad většího vesnického sídla, charakteristického pro Křivoklátsko a povodí Berounky. Autenticky dochovaný soubor roubené lidové architektury, urbanisticky hodnotný prostor návsi a drobná zástavba na svazích a dně rokle. Tvoří ji dvě jádra, oddělená údolím potoka. Dochoval se zde poměrně rozsáhlý soubor roubených a poloroubených chalup a usedlostí z konce 18. a počátku 19. století. Ty jsou doplněny novější zděnou zástavbou. Mezi další cenné stavby patří zdobený barokní kostel Archanděla Michaela.

Unikátně urbanisticky i stavebně dochované historické jádro Skryjí – srostlice několika shluků zemědělských usedlostí a chalup (Skryje, Borek, Braumčice)

Dochovaná historická zástavba osady V Luhů na pravém břehu Berounky

Kostel sv. Archanděla Michaela (NKP) – Podélný barokní kostel s bohatým architektonickým členěním. Presbyterium je rovně zakončeno a doplněno sakristií, nízká věž je zakomponována do štítového průčelí. Presbytář je klenutý, v plochostropě lodi je kruchta.

Venkovská usedlost Skryje č.p. 4 (NKP) – Venkovská usedlost s obytným stavením a hospodářskými objekty (sýpka, kolna, chlévy) kolem nevelkého dvorku. Obytné stavení i sýpka jsou částečně roubené, z 18. a 19. stol. Za dvorem je připojen prostranný sad.

Venkovský dům Skryje č.p. 7 (NKP) – Roubená chalupa domkáře původně asi již z konce 18. století zachovaná bez výraznějších zásahů. V posledních letech citlivě opravovaná pro obytné využití.

Venkovská usedlost Skryje č.p. 13 (NKP) – Venkovská usedlost z doby kolem roku 1800 s obytným domem a hospodářským zázemím. Obytná část domu je roubená, částečně upravovaná ve 20. století. Podkroví je na dvorní straně opatřeno dřevěnou pavlačí.

Sýpka ze Slabců (NKP) – Roubená sýpka transferovaná z obce Slabce, pravděpodobně z druhé poloviny 18. nebo počátku 19. století. Původně rejst. č. 14017/2-3101 (čp. 12)

Roubené venkovské usedlosti Skryje č.p. 5, 6, 8, se zděným jednoduše členěným štítovým průčelím.

Omitaný roubený venkovský dům s nadezdívkou Skryje č.p. 3

Roubený venkovský dům Skryje č.p. 45.

Skryje

Venkovský zděný dům č.p. 65 – příklad tradiční křivoklátské lidové architektury.

Výměnek u č.p. 6

Dům v areálu bývalé kovárny č.p. 25

Hospodářské zázemí u č.p. 8

Venkovské domy s jednoduše členěnými fasádami Skryje č.p. 41 a 47

Památník Joachima Barranda – Autorem památníku, který byl odhalen u příležitosti mezinárodního geologického kongresu v roce 1969, je V. Dobrovolný. Francouzský inženýr (1799-1883), který v první polovině 19. století objevil u Skryjí při vyměřování koněspřežné železnice bohatá naleziště kambrických zkamenělin, především trilobitů, jejichž studiu zasvětil celý zbytek svého života.

Místo pobytu Barbory Nerudové (matka Jana Nerudy), která byla dlouholetou hospodyní Joachima Barrande.

Muzeum Joachima Barranda – Skryje jsou celosvětově proslavené jako jedno z nejbohatších nalezišť zkamenělin trilobitů z doby kambria. Z tohoto důvodu zde vzniklo muzeum J. Barranda, které mapuje jeho život a dílo. Můžete zde shlédnout mnoho zajímavých zkamenělin z okolí Skryjí i osobní věci J. Barranda. Další částí je expozice věnující se životu na venkově na přelomu 19. a 20. století.

Silniční obloukový most přes Berouнку – Modře natřený ocelový obloukový most s dolní mostovkou. Most vyrobený v ostravských (vítkovických) železárnách během druhé světové války neměl být silniční, ale železniční. Navíc nebyl vůbec určen pro sestavení na tomto místě. Stát měl někde v oblasti Podkarpatské Rusi, která byla do roku 1938 součástí Československa. Po skončení války, kdy byly díly mostu údajně už naložené na vlakové soupravě, z realizace záměru sešlo. Díly pro střední mostní oblouk (původní projekt měl oblouky tři) byly dopraveny sem do Skryjí, smontovány nýty a v roce 1948 byl most zprovozněn.

Budova školy – školní budova postavená ve stylu meziválečného architektonického tradicionalismu

Dochovaný areál mlýna Slapnice, zdařile zrekonstruovaný

Civilizační hodnoty

Cykloturistická trasa č. 0016

Cykloturistická trasa č. 0045

Červená značená pěší turistická trasa KČT – Svatojakubská cesta

Modrá značená pěší turistická trasa KČT – Cesta protifašistických bojovníků

Naučná stezka Skryjský luh

Naučná stezka Po stopách trilobita

Zelená značená pěší turistická trasa KČT

Žlutá značená pěší turistická trasa KČT

Vodácká trasa Berouнка

Vodácká naučná stezka Berouнка

Hřbitov

Pošta

Obecní knihovna

Dětské hřiště

Penzion Trilobit

Kemp Na Slapnici

Univerzální hřiště, tenisové kurty

Tábořiště Ahoj

Občerstvení v tábořišti Ahoj

Občerstvení na kurtech

Hospoda Vydra

Hlavní požadavky na změny v území (nad rámec územního plánu)

Požadavky na změny v území vyplývající z platných ZÚR Středočeského kraje v úplném znění po vydání 1., 2., 3., 6., 7., 10., 11., 8. a 9. AKTUALIZACE

NC 23: Nadregionální biocentrum Týřov – Křivoklát

NK 50: Nadregionální biokoridor Kladská – Týřov, Křivoklát

Skryje

NK 63: Nadregionální biokoridor Týřov, Křivoklát – Třemšín

E35: dvojité vedení 400 kV Hradec – Mírovka

Požadavky na změny v území vyplývající ze strategického plánu rozvoje obce

Obec nemá strategický plán

Pozitiva

Negativa

Životní prostředí

Velmi vysoká lesnatost území – většina zemí zalesněná
Nadprůměrné zastoupení lokalit se zvýšenou přírodní hodnotou
Území přírodní až přírodě blízké (KES > 3)
Velmi harmonická krajina CHKO Křivoklátsko
Kaňon řeky Berounky
Celkově příznivé hodnocení stavu ovzduší
Celkově příznivé hodnocení vodního hospodářství
Celkově příznivé hodnocení odpadového hospodářství
Dokončené KoPÚ

Nízká kvalita ZPF (vyšší podíl IV. a V. TO)

Hospodářský rozvoj

Velmi nízká nezaměstnanost
Vyšší míra podnikatelské aktivity obyvatel
Stabilizovaná ekonomická základna orientovaná na cestovní ruch – muzeum, kemp, restaurace
Turisticky velmi atraktivní obec v CHKO Křivoklátsko a podél toku řeky Berounky, zařízení ubytování a stravování, turistické informační centrum
Obec je obsloužena veřejnou autobusovou dopravou se spojením do spádového sídla

Nedostatečná technická infrastruktura - bez vodovodu, kanalizace, plynofikace
Nepříznivá dopravní dostupnost – silnice III. třídy, nepřímé spojení do centra ORP Rakovníka, obec na úplné periferii, daleko do všech okolních vyšších spádových center osídlení

Soudržnost společenství obyvatel

Všechny byty v rodinných domech
Nová bytová výstavba

Minimální občanská vybavenost - bez základní a mateřské školy, bez zdravotního zařízení (dojezd: Rakovník, Křivoklát)
Obec bez MŠ a ZŠ (vyjíždka do Slabců a Broum)
Obec bez lékaře (vyjíždka do Slabců a Rakovníka)
Velmi výrazný pokles počtu obyvatel v uplynulých 5 letech
Mimořádně nepříznivá věková struktura obyvatel – velmi stárnoucí populace obce
Poměrně starý bytový fond
Velmi vysoký podíl neobydlených bytů – velké množství bytů užíváno k individuální rekreaci jako chaty a chalupy

Vyhodnocení územních podmínek a potenciálů jednotlivých pilířů udržitelného rozvoje území

Životní prostředí

+

Hospodářský rozvoj

0 (+)

Soudržnost společenství obyvatel

-

Zařazení obce do kategorie vyváženosti pilířů URÚ

2a

Problémy/závady k řešení v územním plánu

Skryje

Urbanisticky neuspořádaný centrální prostor okolo kostela sv. Michaela Archanděla, kterému dominuje velká parkovací plocha a které lemuje sídliště bytových domů

Absence plošně odpovídajícího parkového veřejného prostranství (cca 0,5 – 1 ha) pro každodenní rekreaci obyvatel obce a konání obecních akcí

Zástavba v nivě Berounky a v ústí Zbirožského potoka v záplavovém území Q100

Vysoká míra zornění zemědělské půdy obepínající zástavby jádrového sídla Skryje

Svažité půdní bloky okolo zástavby ohrožené vodní erozí > návrh na zatravnění (projekt Voda v krajině, vodavkrajine.cz)

Obec prakticky bez základního občanského vybavení

Obec zcela bez technického vybavení (bez kanalizace, bez vodovodu, bez plynofikace)

Nesplněný standard dostupnosti centra denních služeb / denního stacionáře (dojíždka 30 min IAD)

V těchto obytných sídlech nesplněna pěší docházka požární zbrojnice SDH 1 000 m: Luh

Většina obytného území jádrového sídla Skryje leží mimo pěší dostupnost dětského hřiště 200 m od obytných domů

Úplná absence dětského hřiště v sídle Luh – nesplněna pěší dostupnost dětského hřiště 200 m od obytných domů

Severní a západní část obytného území jádrového sídla Skryje leží mimo pěší dostupnost hřiště pro mladší školní děti 500 m od obytných domů

Absence hřiště pro mladší školní děti na území obytného sídla Luh – nesplněn standard pěší dostupnost hřiště pro mladší školní děti 500 m od obytných domů

Nesplněn standard dostupnosti veřejné parkové zeleně (přítomnost v každém obytném sídle) – absence veřejné parkové zeleně v obytném sídle Luh